

Horyzont 2020 szansą dla firm geodezyjnych

Program Ramowy Horyzont 2020 to największy w historii unijny program finansowania badań naukowych i innowacji z budżetem wynoszącym blisko 80 mld euro. Skierowany jest m.in. do mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Z tych pieniędzy może skorzystać również branża geodezyjna czy geoinformatyczna. Jeśli pomysł zostanie zaakceptowany – w ramach instrumentu finansowania dla MŚP – na samo opracowanie studium wykonalności firma otrzyma dotację w formie ryczałtu w wysokości 50 tys. euro i nawet do 2,5 mln euro na jego realizację oraz wdrożenie na rynek.

Jacek Smutkiewicz

Program ten oferuje spójny system finansowania innowacji: od koncepcji naukowej, poprzez etap badań, aż po wdrożenie nowych rozwiązań, produktów czy technologii i ich komercjalizację. Każdy etap to kolejna faza projektowania i kolejna tranza pomocy.

Celem programu jest wzmocnienie przewagi konkurencyjnej i innowacyjnej firm biorących udział w programie, a także ich trwałości oraz współpracy z sektorem naukowym na arenie międzynarodowej.

Wspierane mają być działania obejmujące: transfer technologii oraz badania, rozwój i innowacje (B+R+I), w tym ekoinnowacje. W efekcie realizacji projektów w ramach PR Horyzont 2020 europejskie przedsiębiorstwa powinny wprowadzać innowacje o znaczeniu globalnym i wypracowywać przewagę konkurencyjną europejskiej gospodarki.

W programie Horyzont 2020 obowiązuje jedna stawka dofinansowania dla wszystkich beneficjentów i działań w ramach grantów na badania. UE pokrywa do 100% wszystkich kosztów kwalifikowalnych (czyli kosztów bezpośrednio związanych z realizacją działania) badań naukowych (*Research and Innovation Actions – RIA*). W przypadku działań innowacyjnych (*Innovation Actions – IA*) dofinansowanie pokrywa 70% kosztów kwalifikowalnych, a w przypadku organizacji nonprofit może wzrosnąć do 100%. Pośrednie koszty kwalifikowalne (np. administracyjne, komunikacyjne i infrastrukturalne,

materiały biurowe) są refundowane według ryczałtowej stawki w wysokości 25% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych.

• Trzy filary struktury programu

1. Doskonała baza naukowa (*Excellent Science*) – jego celem jest wzmocnienie jakości bazy naukowej UE, jej rozszerzenie oraz integracja Europejskiej Przestrzeni Badawczej w celu zwiększenia konkurencyjności europejskiego systemu badań naukowych i innowacji w świecie. Umożliwią to: • granty dla najlepszych naukowców i ich zespołów przyznawane przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych, • finansowanie międzynarodowych badań, które doskonalą istniejące technologie lub prowadzą do powstania nowych, • stypendia indywidualne Marii Skłodowskiej-Curie, • finansowanie infrastruktury badawczej.

2. Wiodąca pozycja w przemyśle (*Industrial Leadership*) – jego celem jest przyspieszenie rozwoju technologii i innowacji, które zapewnią podstawy działania przedsiębiorstwom przyszłości i pomogą innowacyjnym europejskim małym i średnim przedsiębiorstwom przeobrazić się w firmy wiodące na rynku światowym. Na filar ten składają się następujące działania: • osiągnięcie wiodącej pozycji w takich branżach, jak: technologie informacyjno-komunikacyjne, nanotechnologia, zaawansowane materiały, zaawansowane technologie produkcji i przetwarzania, biotechnologia, przemysł kosmiczny; • ułatwienie dostępu do finansowania ryzyka; • zapewnienie ogólnounijnego wsparcia dla innowacji w MŚP.

3. Wyzwania społeczne (*Societal Challenges*) – priorytet ten stanowi odpowiedź na cele polityki i wyzwania społeczne, które są określone w strategii „Europa 2020”, a dotyczą takich dziedzin, jak: • zdrowie, zmiany demograficzne i dobrostan, • bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo i leśnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz gospodarka ekologiczna, • bezpieczna, ekologiczna i efektywna energia, • inteligentny, ekologiczny i zintegrowany transport, • działania w dziedzinie klimatu, efektywna gospodarka zasobami i surowcami, • integracyjne, innowacyjne i bezpieczne społeczeństwa.

Dla każdego z wyżej wymienionych tematów KE przygotowała Program Prac (*Work Programme*), gdzie potencjalni beneficjenci znajdą szczegóły dotyczące wniosków projektowych i sprawdzą, czy ich zamierzenia mogą być realizowane w ramach danego priorytetu w poszczególnych tematach.

• Kto może zyskać dofinansowanie?

Beneficjentami programu mogą być: • naukowcy indywidualni na każdym etapie kariery naukowej, • zespoły naukowe i badawcze, • podmioty/jednostki naukowe i badawcze, • instytucje z sektora nauki i przemysłu, • podmioty prywatne i publiczne, • przedsiębiorstwa każdego typu, • inne podmioty posiadające osobowość prawną.

Dla firm z branży geodezyjnej i geoinformatycznej (MŚP) istnieje możliwość wpisania się w jeden z poniższych schematów dofinansowania (wyróżnionych pogrubieniem) w zakresie wymienionych trzech priorytetów Horyzontu 2020:

• **projekty badawcze i innowacyjne realizowane w konsorcjach naukowo-przemysłowych we wszystkich trzech filarach tematycznych;**

• **Instrument MŚP realizowany przez pojedyncze przedsiębiorstwa lub ich konsorcja na rzecz wdrożenia innowacji;**

• **Fast Track to Innovation – projekty innowacyjne realizowane przez konsor-**

cja projektowe, których celem jest komercjalizacja rozwiązania;

- projekty badawczo-szkoleniowe w zakresie działań Marii Skłodowskiej-Curie;

- przedkomercyjne zamówienia publiczne na B+R oraz zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania;

- działania podejmowane z inicjatywy sektora publicznego na rzecz rozwiązań B+R+I i ich wdrożeń;

- bezpłatny dostęp do infrastruktur badawczych w celu realizacji projektów B+R+I;

- **InnovFin – preferencyjne instrumenty finansowe dłużne i kapitałowe dla MŚP na rzecz realizacji projektów B+R+I.**

• Instrument MŚP

Dla wsparcia firm zamierzających wprowadzić innowacyjne rozwiązania z zakresu geodezji i geoinformatyki można wykorzystać Instrument MŚP (*SME Instrument*). Jest to najważniejszy instrument finansowy dla MŚP w ramach H2020. Skierowany jest do mikro-, małych i średnich firm, które wykazują wysoki potencjał rozwoju, jak również posiadają innowacyjną technologię, produkt lub usługę i zamierzają wdrożyć je na rynek europejski i globalny. Zaproponowane innowacyjne rozwiązanie powinno dotyczyć konkretnego problemu lub wypełniać lukę na rynku. Aplikować mogą zarówno pojedyncze MŚP, jak i konsorcja narodowe lub międzynarodowe, które składają się z MŚP.

Firma geodezyjna lub geoinformatyczna (lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w tej branży), która chce wziąć udział w programie i dostać dofinansowanie w ramach Instrumentu MŚP, powinna wymyślić taką technologię, która wpisuje się w zakres tematów dedykowanych temu instrumentowi finansowania. Trudno coś innowacyjnego na skalę europejską wymyślić w samej geodezji i/lub geoinformatyce, ale interdyscyplinarne podejście do zastosowań np. metod pomiarów geodezyjnych, systemów GIS, wykorzystujących najnowsze urządzenia i technologie informatyczne w innych dziedzinach może przynieść sukces. Można poszukać szansy w zakresie technologii kosmicznych, innowacji ekologicznych, szeroko rozumianego transportu, e-mobilnych aplikacji dla administracji czy też miejskiej infrastruktury krytycznej. Wykorzystując naszą unikalną wiedzę z różnych dziedzin związanych z inżynierią, budownictwem, górnictwem, ochroną środowiska, geodezją, informatyką, fotogrametrią, teledetekcją, wejdziemy

PR Horyzont 2020 – ważne adresy

- Adres strony Programu Ramowego Horyzont 2020: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

- Przewodnik zgłaszania wniosków do PR H2020 (*Proposal Submission Service User Manual*): http://ec.europa.eu/research/participants/data/support/sep_usermanual.pdf

- Dokumenty na temat H2020: regulaminy, zasady udziału oraz opisy programów pracy (*Work Programme*) dotyczące poszczególnych tematów, a także listy projektów, które już dostały dofinansowanie i FAQ oraz dokumenty, w tym również KE, dotyczące H2020: http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/reference_docs.html#

- Informacje o Instrumencie MŚP: http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/sme_participation.html

- Pełny spis konkursów z H2020: http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/master_calls.html wśród nich wyszukujemy temat z „SMEInst” w nazwie

w nową jakość prac. Nie trzeba się zastanawiać i skarżyć na trudny rynek geodezyjny, ale spojrzeć szerzej i znaleźć niszę na rynku lub stworzyć nowy rynek na nasze unikalne usługi. Następnie przynieść nasze przemyślenia na papier, samodzielnie lub w kooperacji z minimum dwoma podmiotami z dwóch różnych krajów. A dalej już będzie z górki.

• Etapy konkursu w ramach Instrumentu MŚP

Wsparcie finansowe oferowane w zakresie instrumentu ma umożliwić skuteczną komercjalizację rozwiązania na rynku europejskim poprzez weryfikację komercyjną i technologiczną.

I – Studium wykonalności. Celem tego etapu jest ocena potencjału technicznego i komercyjnego rozwiązania (produktu/usługi/technologii) będącego przedmiotem projektu. Ocena obejmuje także ewaluację potencjalnego ryzyka, zarządzanie własnością intelektualną oraz znalezienie partnerów do projektu. Opis naszego pomysłu (wraz ze spisem treści) ma zająć do **10 stron A4**. Ma to być pomysł osadzony w konkretnych realiach ekonomicznych, marketingowych i konkurencyjnych. Projekt jest oceniany przez dwóch ekspertów, ocena może trwać do dwóch

miesiący. Jeżeli zostanie on zakwalifikowany przez ekspertów, mamy miesiąc na podpisanie umowy grantowej. Otrzymujemy **dotację w wysokości 50 tys. euro** płatną w dwóch ratach, pierwszej (tj. 95% kwoty dotacji) w miesiąc po podpisaniu umowy, pozostała – po skończeniu projektu. Dotacja jest wypłacana jako **ryczałt**, więc nie ma potrzeby jej rozliczania. Rezultatem projektu ma być studium wykonalności (biznesplan) będące podstawą wniosku do fazy II. Mamy na to do **6 miesięcy**. Dotychczasowe statystyki wskazują, że około 12% złożonych wniosków dostaje dofinansowanie na realizację fazy I.

II – Realizacja. Do tej fazy mogą przystąpić podmioty, które uzyskały wsparcie w ramach fazy I oraz inne podmioty, które opracowały studium wykonalności we własnym zakresie. Jej celem jest doprowadzenie technologii do momentu, kiedy będzie gotowa do wdrożenia i komercjalizacji. Opis projektu **nie może być dłuższy niż 30 stron A4**. Ocena projektu może trwać 4 miesiące, a na podpisanie umowy grantowej są 2 miesiące. Na tym etapie istnieje możliwość sfinansowania takich działań, jak: projektowanie, wykonanie prototypu, demonstracja, testowanie, miniaturyzacja konstrukcji, pilotaż. Rezultatem fazy II ma być przygotowanie szczegółowego biznesplanu gotowego dla potencjalnych inwestorów, zawierającego pierwszy plan komercjalizacji oraz opis działań gwarantujących powodzenie projektu. Ma on stanowić podstawę do skorzystania z fazy III. Na realizację tego etapu mamy **od 12 do 24 miesięcy**. Finansowanie: 70% kosztów kwalifikowalnych dla projektu w wysokości **od 0,5 do 2,5 mln euro** (w wybranych przypadkach może być to także 100%). Jak wynika z dotychczasowych statystyk, około 60% projektów, które przeszły fazę I, dostaje dofinansowanie w fazie II.

III – Komercjalizacja. Na tym etapie nie ma konkursu, każdy zgłoszony do tego etapu projekt otrzymuje opiekę ze strony ekspertów w komercjalizacji i pozyskaniu jej finansowania. Projekty w tej fazie będą objęte pośrednim wsparciem polegającym na ułatwieniach w dostępie przedsiębiorstw do kapitałowych i dłużnych instrumentów finansowych, pomocy w *networkingu*, zabezpieczeniu praw własności intelektualnej oraz dotarciu z produktem na nowe rynki.

Wnioski projektowe w fazie I i II instrumentu należy składać w określonych (wcześniej wymienionych) obszarach tematycznych. Dofinansowanym projektom przysługiwać będzie również wsparcie w postaci bezpłatnego szkolenia (*coachingu*) oraz wsparcia (*mentorin-*

gu) oferowanego za pośrednictwem sieci Enterprise Europe Network.

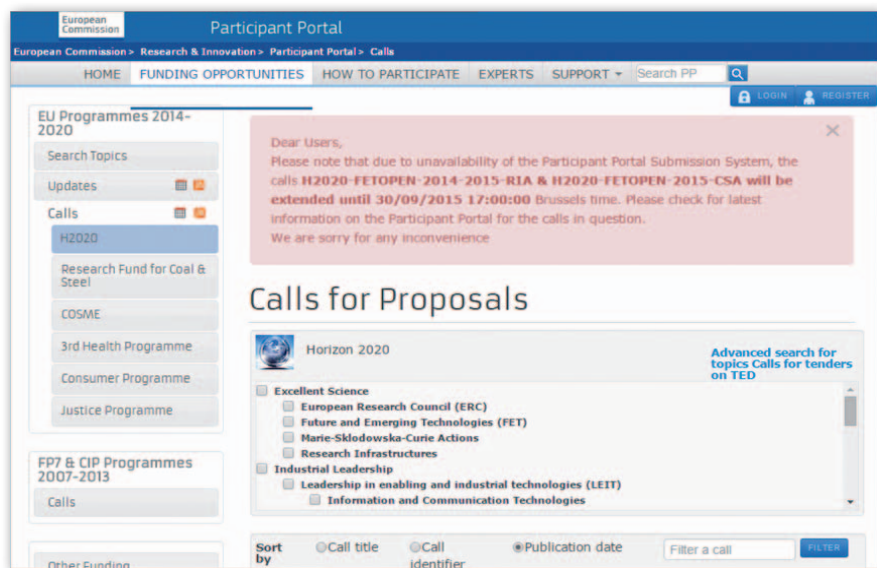
Warto zaznaczyć, że badania finansowane w ramach tego instrumentu mają pozwolić na osiągnięcie konkretnego stopnia gotowości technologicznej zgodnie ze skalą TRL (*technology readiness levels*) w zakresie 1-9, przy czym 9 świadczy o najwyższym stopniu gotowości. Nie ma konieczności przechodzenia fazy I, jeśli nasze rozwiązanie ma **TRL równy 7 i większy**, można składać projekt od razu do fazy II.

• Jak się zarejestrować i złożyć wniosek?

Głównym narzędziem, za pomocą którego zapoznajemy się z konkursami, rejestrujemy się i składamy wnioski, jest **Portal Uczestnika** (<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>). Jest to system zarządzania projektem w ramach Horyzontu 2020. Pozwala nam komunikować się z Komisją Europejską lub agencjami umożliwiającymi koordynację akcji związanych z grantami na podstawie rejestracji beneficjentów i ekspertów (ECAS) oraz autoryzacji opartej na roli/funkcji w projekcie. Rejestracja nie jest konieczna, jeśli chcemy tylko przejrzeć dostępne tematy czy zapoznać się z dokumentacją. Konieczna jest w momencie składania projektu do konkursu. A zatem jak zgłosić swój projekt do konkursu?

Krok 1. Odnalezienie konkursu i zdefiniowanie tematu. Jeżeli mamy już jakiś ciekawy pomysł albo chcemy zobaczyć, na jakie projekty jest teraz zapotrzebowanie, zaczynamy od odwiedzenia Portalu Uczestnika programu Horyzont 2020. Dopasowujemy konkurs do pomysłu albo pomysłu do konkursu. Z górnego menu wybieramy *Funding Opportunities* (fot. powyżej), następnie w menu po lewej stronie *H2020* i otwiera się lista z tematami. Jeżeli chcemy realizować nasz pomysł samodzielnie (nie w konsorcjum), to jest ograniczony wybór celów tematycznych. Musimy wybrać je z wyżej opisanego Instrumentu MŚP. Aby to zrobić, przechodzimy na dół strony i klikamy w słowo *here* na końcu zdania. Otworzy nam się lista wszystkich tematów z zakresu H2020. Następnie wyszukujemy na liście *SMEInst* i po kliknięciu mamy wszystkie tematy dla MŚP, które mogą, ale nie muszą być realizowane w konsorcjum.

Krok 2. Samodzielne wystąpienie lub szukanie partnerów. Jeżeli mamy pomysł, który w żaden sposób nie pasuje do Instrumentu MŚP, który pozwala na samodzielne aplikowanie do konkursu,

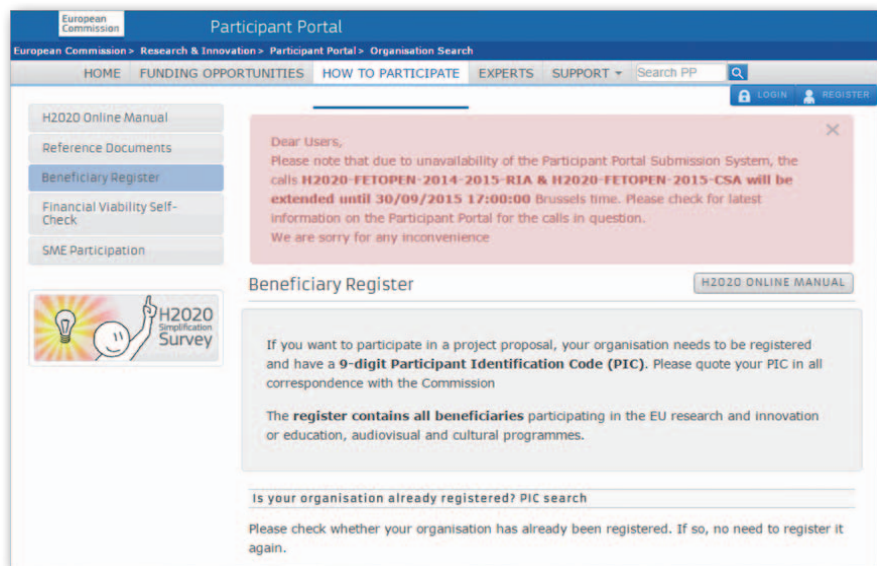

to pozostaje nam poszukać jego zakresu w pozostałych tematach. Trzeba jednak pamiętać, że wtedy musimy działać w konsorcjum złożonym z minimum 3 przedsiębiorstw, każde z innego kraju członkowskiego lub stowarzyszonego. Członkami konsorcjum mogą być również instytucje naukowo-badawcze.

Krok 3. Założenie konta i rejestracja firmy. Aby wypełnić wymagane dokumenty aplikacyjne i złożyć je elektronicznie, najpierw musimy zarejestrować się na Portalu Uczestnika, klikając *Register* w górnym menu. Osoby aplikujące po raz pierwszy muszą wcześniej otworzyć osobiste konto w Systemie Uwierzytelniania Komisji Europejskiej (ECAS). Aby zarejestrować firmę, z górnego menu wybieramy *How to participate*, a następnie z menu po lewej stronie *Beneficiary Register*. Do rejestracji należy przygotować podstawowe dane firmy oraz mieć pod ręką informacje na temat wyniku finansowego oraz zatrudnienia (RJR). Podczas wypełniania formularza firma jest

sprawdzana pod kątem spełniania kryteriów dla MŚP. Wpisane dane są zachowywane, po weryfikacji firma uzyskuje indywidualny numer PIC i tym numerem jest identyfikowana w systemie (na fot. poniżej wygląd strony po rejestracji).

Krok 4. Złożenie wniosku. W ramach programu Horyzont 2020 wnioski są składane elektronicznie za pomocą Portalu Uczestnika. W tym celu – po zarejestrowaniu firmy – z górnego menu wybieramy *My Area*, a następnie *My proposals* i szukamy wybranego konkursu. Udostępniane są tu wszystkie dokumenty związane z konkursem, w tym Program Pracy i Przewodnik dla wnioskodawców, w którym znajdują się wzory wniosków. Mamy tu do dyspozycji 2 rodzaje formularzy, bowiem wnioski składają się z dwóch części: A – formularzy administracyjnych oraz B – opisu projektu. W zakładce *My proposals*, sekcji *Edit Forms* użytkownicy mogą wypełnić dokumenty administracyjne dotyczące ich projektu. Do każdego typu projektu

(tematu) przewidziane są różne formularze. Część B stanowi zasadniczy element wniosku. Musi zawierać szczegółowy opis pomysłu i planu prac, który dzieli zakładane zadania na pakiety, przydziela związanie z projektem obowiązki i zasoby członkom konsorcjum (jeśli dotyczy), ustala harmonogram realizacji projektu, główne kamienie milowe (tj. punkty wyznaczające postęp w realizacji projektu) i rezultaty, opisuje strukturę zarządzania projektem oraz plan komunikacji i wykorzystania wyników. Zanim zaczniemy jednak wypełniać wniosek, warto mieć na względzie, co jest brane pod uwagę przy jego ocenie.

• Ocena projektu

Zgłaszając projekt do programu, trzeba spełnić przede wszystkim **kryteria formalne**. Są nimi •nieprzekraczalny termin złożenia wniosku; •minimalna liczba partnerów w konsorcjum; •zawartość merytoryczna zgodna z opublikowanym tematem; •system finansowania i budżet zgodny z Programem Pracy; •inne dodatkowe kryteria formalne zawarte w dokumentach konkursowych.

Kwalifikacja projektów do programu Horyzont 2020 odbywa się w drodze konkursowej. Jakość projektów jest oceniana przez dwóch niezależnych ekspertów. Podstawowe **kryteria merytoryczne** to:

A. Doskonałość projektu (*excellence*) – trzeba wykazać przełomowy charakter badań, nowatorskie interdyscyplinarne podejście do rozwiązania problemu, nakierowanie innowacji na zbadanie nowych możliwości rynkowych odpowiadających na europejskie/globalne wyzwania.

B. Oddziaływanie/wpływ (*impact*) – należy wykazać oczekiwane rezultaty projektu, ich oddziaływanie poprzez zdolność do wykorzystania nowej wiedzy; wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw przez rozwój innowacji; trzeba opisać sposób rozpowszechnienia i wykorzystania wyników projektów (odbiorcy) oraz zarządzania prawami własności intelektualnej.

C. Jakość i skuteczność wdrożenia (*Quality and efficiency of implementation*) – trzeba wykazać: spójność i skuteczność planu pracy, kompetencje i doświadczenie partnerów, komplementarność konsorcjum (role partnerów konsorcjum nie powinny się dublować); opisać struktury i procedury zarządzania, czytelność podejmowania decyzji, zarządzanie ryzykiem; wniosek ma potwierdzić, że projektant dysponuje odpowiednimi zasobami osobowymi i infrastrukturalnymi do realizacji projektu w najlepszych warunkach.

W pierwszym etapie konkursu oceniane jest oddziaływanie, następnie doskonałość, a na końcu jakość i skuteczność realizacji. Co istotne, projekty muszą mieć **wymiar europejski** (*european added value*). Wnioskodawca może wstępnie samodzielnie ocenić swój wniosek, aby przekonać się, czy spełni warunki konkursu. Na stronie programu dostępny jest plik z kryteriami oceny i punktacją za ich spełnienie (http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/call_ptef/ef/h2020-call-ef-sme_en.pdf). Jednak jest to narzędzie dość ogólne, z możliwością szerokiej interpretacji. Jak wynika z praktyki, bardzo dużo zależy od ekspertów oceniających projekty. Gdy zajrzymy na listę już zakwalifikowanych projektów według państw pochodzenia <https://ec.europa.eu/easme/en/sme-instrument-beneficiaries>, okazuje się, że prym wiodą przedsiębiorcy z Hiszpanii i Włoch. Jednak gdy spojrzymy na listę ekspertów, sprawa wydaje się oczywista. Okazuje się, że najwięcej z nich pochodzi

z tych dwóch krajów. Na tym samym *Participant Portal* możemy zgłosić siebie jako eksperta. Szczegółowe informacje dotyczące kryteriów wyboru, w tym profil ekspertów, zawiera zaproszenie Komisji Europejskiej do wyrażenia zainteresowania zostania ekspertem. Jego pełny tekst i wskazówki dotyczące rejestracji można znaleźć pod adresem: http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=h2020-experts.

I kilka uwag na zakończenie. Do programów ramowych UE, w tym H2020 aplikujemy w języku angielskim. Wniosek musi być jasny i czytelny. Ważna jest nie tylko treść, ale też forma (zwiększenie czytelności i uatrakcyjnienie tekstu, np. wykresami i tabelami). Trzeba pamiętać o ograniczeniach dotyczących liczby stron i wielkości plików. Ważne jest, aby zwrócić uwagę na realistyczne przygotowanie budżetu projektu i właściwe oszacowanie kosztów, które warto uzasadnić.

Jacek Smutkiewicz
jacek.smutkiewicz.fundusze@gmail.com

REKLAMA

Zaproszenie na jubileusz TG w Żelechowie

W 2016 roku Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Ignacego Wyssogoty Zakrzewskiego w Żelechowie będzie świętował 55-lecie Technikum Geodezyjnego oraz 75 lat kształcenia zawodowego w tym mieście.

Uroczystości z tych okazji połączone ze zjazdem absolwentów zaplanowano na 4 czerwca 2016 r. Dyrekcja ZSP oraz Komitet Organizacyjny uroczystych obchodów zapraszają geodetów – absolwentów Technikum Geodezyjnego do udziału w tym wydarzeniu.

Zgłoszenia i szczegółowe informacje już wkrótce
na www.zsz-zelechow.com